



Skibsnisserne og klosternisserne
på Eskilsø



"Godmorgen, så står vi op!" råbte Saxo og puffede med foden til Sigurd og Saga, som lå og sov på soldækket. I hænderne balancerede han en tung tallerken. De to skibsnisser snorkede videre, men da duften af rygende varme pandekager nåede deres næsebor, slog de øjnene op.

"Uhm, hvor lækkert," smaskede de i kor og gik straks i gang med at spise. Solen stod højt på himlen over det gode skib Sagafjord, hvor de tre skibsnisser boede. Skibet sejlede denne morgen en prøvetur uden passagerer, og det betød, at Saxo, Saga og Sigurd ikke behøvede at skjule sig. Men det betød også, at der ikke skete en pind.

Skibsnisserne og klosternisserne på Eskilsø

Tekst: Cathrine Errboe

Tegner: Rikke Einicke

Illustrator og grafisk designer: Nya Hegelund

Publisher: Sagafjord A/S, 2022

I samme serie:

Hemmeligheden om skibsnisserne på Sagafjord (2021)

Skibsnisserne og kirkenisserne i Roskilde Domkirke (kommer 2023)

"Hvad skal vi lave i dag?" spurgte Saxo, som havde været vågen længe og ventet på, at de andre skulle stå op. "Svømme om kap? Kravle op i masten? Drille kaptajnen?" Saxo var så ivrig, at han hoppede på stedet, så toppen af hans hue fløj fra side til side.

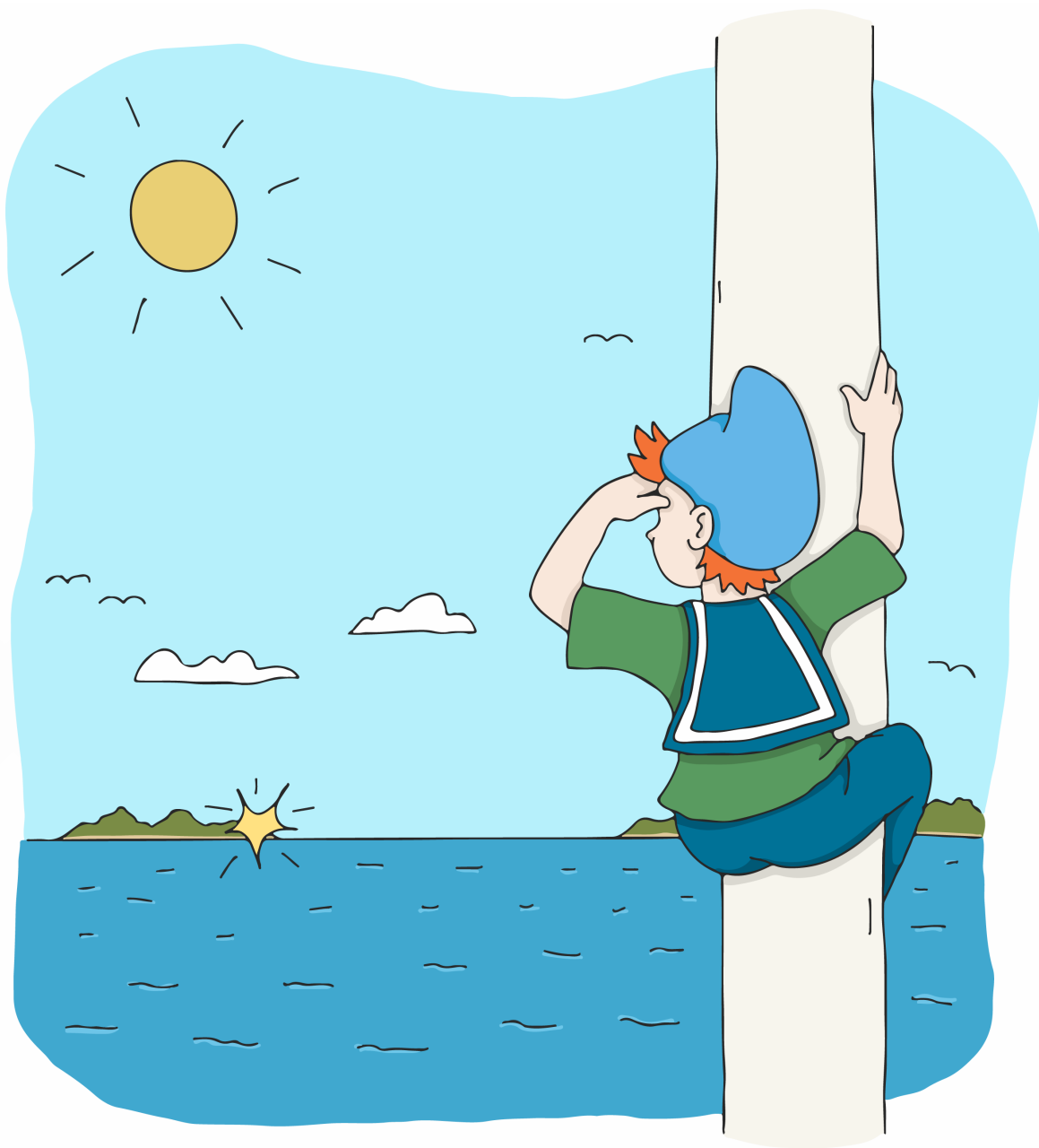
"Jeg synes, vi skal sove til middag hele dagen," gabe-
de Sigurd og lagde sig ned. Så klappede han sig på maven, slog en bøvs og trak nissehuen godt ned over panden.

Saga svarede ikke, hun havde munden fuld af pande-
kage og var i gang med at rulle sin femte med sukker og syltetøj.

"Øv, hvor er I kedelige", sagde Saxo og sparkede til Sigurds sko, der lå på dækket. Han satte sig tungt på rælingen og sukke-
de dybt.



Sagafjord blev bygget i Norge i 1957 og har bl.a. sejlet med biler, festende mennesker og en miniubåd ombord. I 1989 kom skibet til Roskilde Fjord.



Ud af øjenkrogen så han noget, der blinkede. Et skarpt lys, som hurtigt forsvandt igen. Saxo spejdede ud over fjorden. Hvad var det? Solen glimtede i vandoverfladen, men det her var anderledes skarpt. Nu kom det igen. Agterude. Saxo strøg op i flagstangen for bedre at se. Det skarpe blink kom igen og igen.

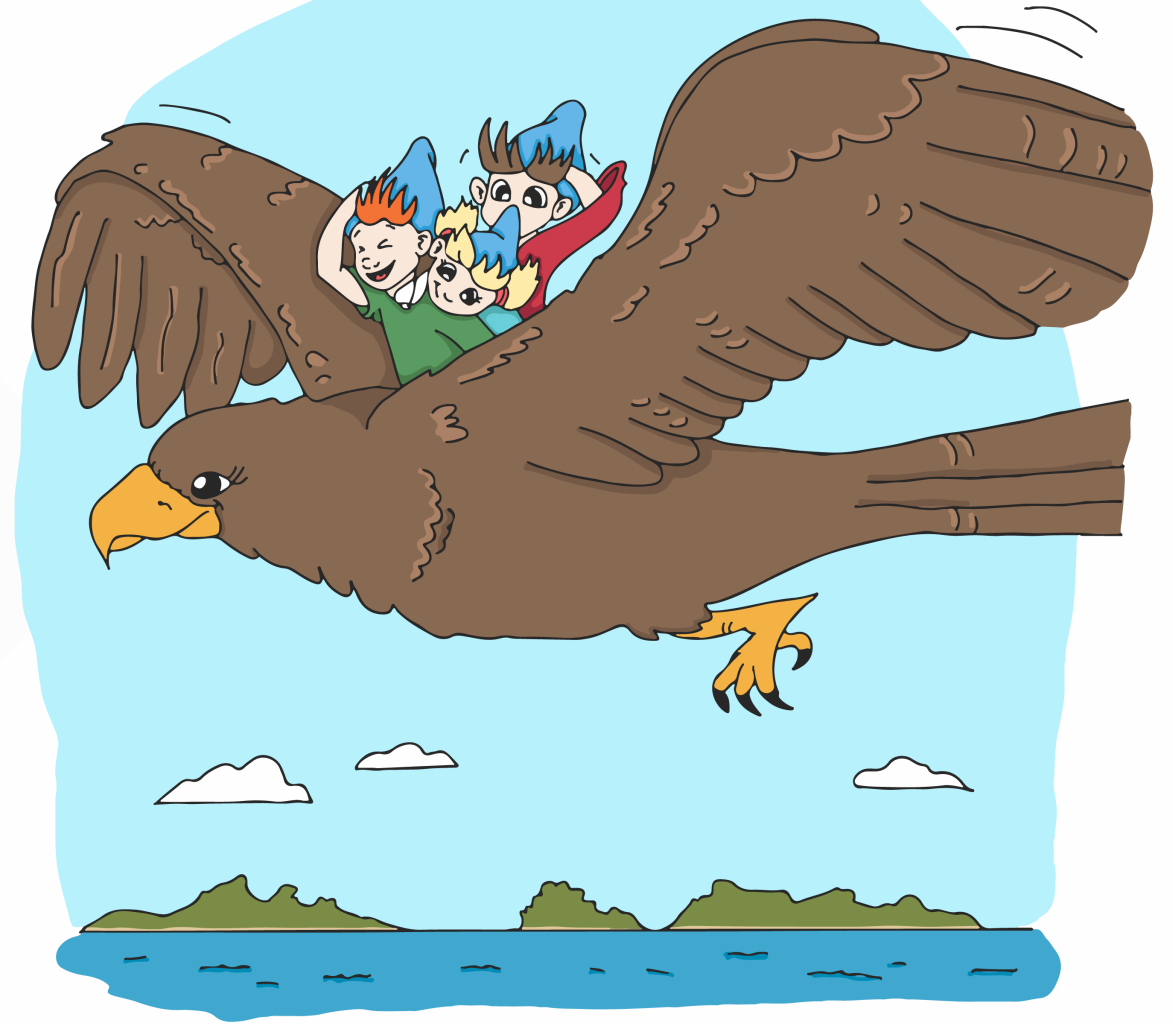
"Sigurd! Saga!" råbte han og pegede på en lille ø i det fjerne. "Kom og se, der er noget mystisk derude." Saxo krøb ned ad flagstangen og stillede sig på rælingen. "Det er et mysterium!" sagde han. Pludselig fik han overbalance og stak i et hyl. "Hjælp! Jeg falder i vandet!" Hans råb fik de andre på benene, og snart havde Sigurd og Saga fået halet ham op på dækket i sikkerhed.

"Så I det?" spurgte Saxo. "Så I blinkene?" De to skibsnisser kiggede underligt på ham. "Prøv at se, de kommer ude fra Eskilsø!" sagde han. Nu så de andre også lysglimt fra øen.

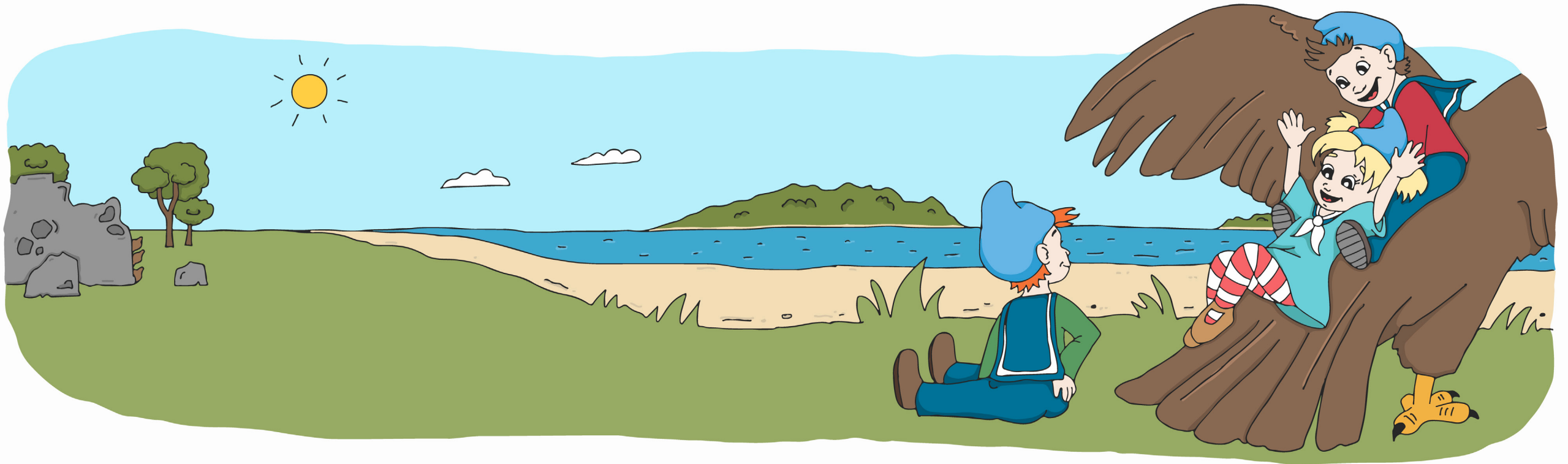
Saga hentede kaptajnens kikkert i styrehuset.
"Der står nogen derovre, jeg tror, de prøver at fortælle os noget," sagde hun.
"Mon det er i stedet for røgsignaler?" spurgte Sigurd spændt. "Hvad tror du, de vil?"
"Aner det ikke. Men de vil i hvert fald have fat i os," sagde Saga og rakte kikkerten til Saxo. "Jeg tror, de har brug for hjælp."

"Hulda," sagde Saxo frem for sig selv. "Vi må have fat på Hulda!" Så satte han to fingre mellem læberne og udstødte et højt, kort pift. Inde over skoven kom en mørk skygge til syne. Den kom nærmere og nærmere. Det var Hulda Havørn.
"Hej, hvad er der los?" spurgte Hulda og landede majestætisk på taget.
"Du må flyve os til Eskilsø," sagde Saga. "Lige med det samme!"

Kort efter lettede Hulda Havørn med de tre skibsnisser på ryggen. "Det kilder i maven!", hylede Saxo og kiggede ned. Sigurd holdt godt fast i sin hue og glemte næsten at trække vejret.



*En havørn har et vingefang på op til 2,5 meter.
Den bliver ca. 30 år. Der bor 3 havørnepar ved Roskilde Fjord.*



Under skibsnisserne kom Eskilsø til syne, og på en lille bakketop, ved den gamle klosterkirkeruin, stod nogle skikkelser. Hulda Havørn kredsede i luften over dem, inden hun fandt det perfekte landingssted. Vel nede på jorden rutsjede skibsnisserne ned på græsset.

"Tak for turen!" sagde de til Hulda, som efter et kort tilløb gik på vingerne igen. Frem bag ruinen tittede tre små hoveder med brune nissehuer.

En nissepige kom frem bag ruinen. "Godt I kom", sagde hun. "Vi er klosternisser her på øen. Jeg hedder Vilma, og det er Vilhelm og Vilfred," sagde hun og nikkede mod sine to venner.

"Sejt sted I bor!" sagde Saxo og kiggede sig omkring.

"Nemlig," sagde Vilfred. "Klosterkirkeruinen er 1.000 år gammel!"

"Er her så spøgelser?" spurgte Sigurd forskrækket.

"Det er et godt spørgsmål," svarede Vilma. "Der er i hvert fald nogen, som laver ballade."

Fuglene på Eskilsø var meget ophidsede. På et stort møde havde svaner, gæs, ænder, rødben, viber og edderfugle skræppet og pippet om kap for at fortælle, at der var en tyv på spil på øen. Eller noget andet. I hvert fald blev der stjålet æg fra deres reder, hvis de var væk et øjeblik.

"Vi har prøvet at fange tyven," sagde Vilfred.

"Men ingen har set ham. Derfor må I hjælpe os."

"Hvordan lavede I de der lysglimt?" spurgte Saxo nysgerrigt.

"Med den her," svarede Vilhelm og hev en lille stump af et spejl op af lommen. "Den reflekterer solens stråler. Smart ikke?"

Saxo nikkede. Sådan en ville han også gerne have. Han stak hænderne i lommerne og mærkede sin slangebøsse. Måske ville Vilhelm bytte?





Klosteret og klosterkirken blev bygget i 1130'erne, men nedlagt i 1175. Biskop Absalon i Roskilde syntes, at munkene havde glemt Gud og drak for mange øl.

Klosternisserne viste skibsnisserne rundt på øen. Selv boede de i den gamle klosterkirkeruin med udsigt over fjorden. I gamle dage var her et rigtigt kloster bygget af sten, hvor der boede munke, som blandt andet samlede planter og urter til medicin.

Munkene havde mange gæster. De drak og dansede kædedans, for at det ikke skulle blive alt for kedeligt. Biskoppen inde på land blev så rasende, at han flyttede munke, kloster og det meste af klosterkirken til fastlandet, og nu stod der kun en ruin tilbage. På øen var der også to huse.

"Menneskene ved godt, vi er her", forklarede Vilma. "De sætter i hvert fald risengrød ud til os, når det er jul." På Eskilsø var der en lille mole, hvor skibe kunne lægge til, og en masse køer, der gik og græssede. Bag bakkerne var en strandeng med tusindevis af fugle og deres reder. Det var altså her, en æggetyv var på spil.



Eskilsø kaldes også "Fuglenes ø", fordi tusindevis af fugle yngler og overvintrer her.



"Har I nogle spor at gå efter?" spurgte Sigurd. Vilfred rejste sig. "Vi ved, at tyven er stille og måske usynlig. Den må være sulten, siden den stjæler æg," forklarede han.

"Måske er det et spøgelse?" sagde Sigurd.

"Det er ikke menneskene, for de får æg fra deres egne høns," sagde Vilfred. "Vi tror, det foregår efter mørkets frembrud, for ingen har ikke set nogen eller noget."

"Spiser spøgelser æg?" spurgte Sigurd nervøst.

Nisserne blev enige om at dele sig to og to og gå på jagt efter æggetyven. De ledte efter fodspor i bakkerne, i strandkanten, på molen og nær rederne.

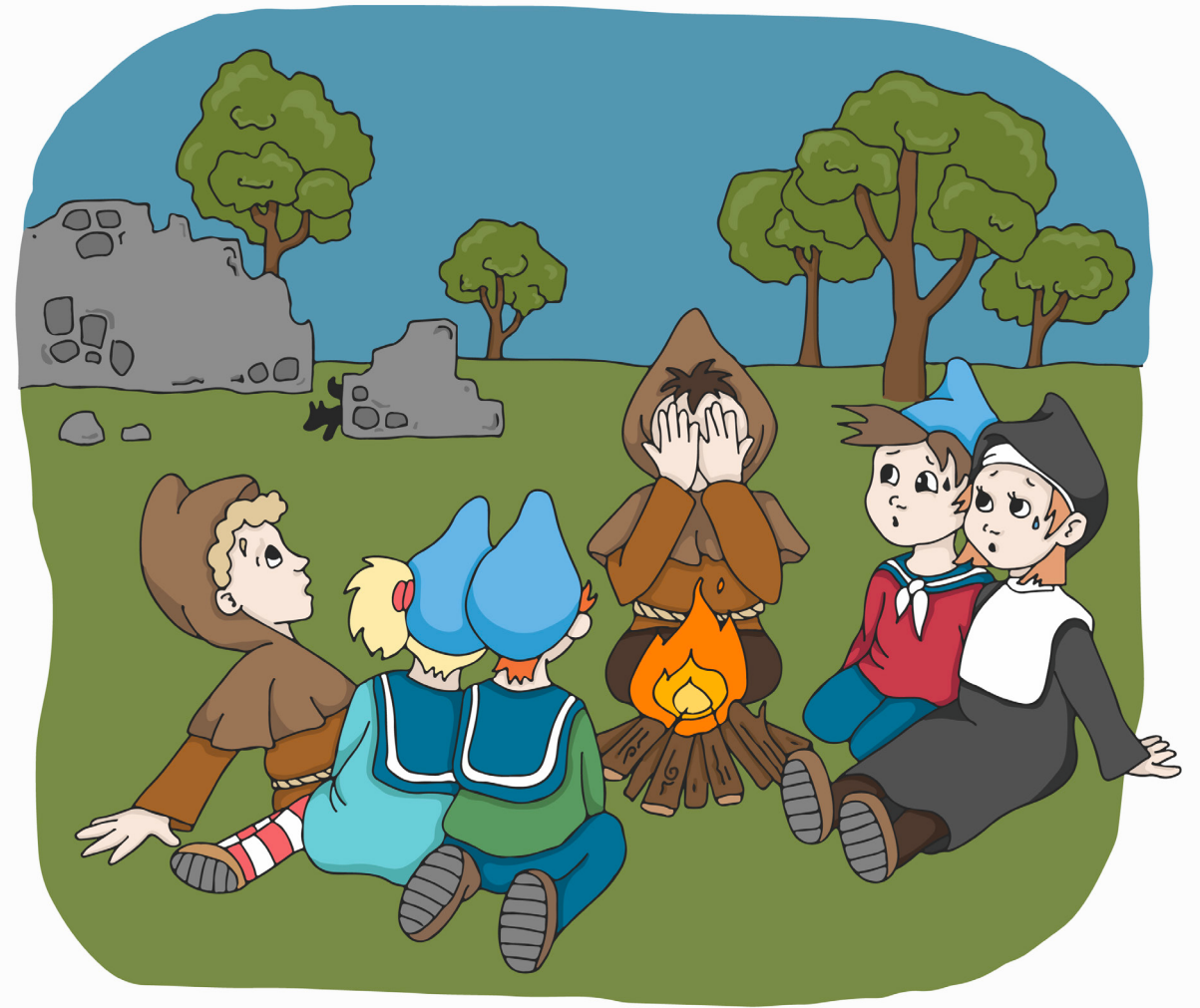
De talte med fuglene, der havde fået stjålet deres æg, og de søgte efter huler, huller og andre gemmesteder, hvor en tyv kunne tænkes at bo. Da det blev aften, mødtes de ved klosterkirkeruinen. Ingen havde fundet nogle afgørende spor, og alle var trætte og sultne. Ved bålpladsen fik Saxo øje på en gammel, rusten stegepande.

"Kan I lide pandekager?" spurgte han klosternisserne. De nikkede, og mens Vilma og Vilfred tændte bål, lavede Saga og Sigurd pandekagedej. Saxo vendte den ene pandekage i luften efter den anden, og Vilhelm kom slæbende med en kæmpe krukke hjemmelavet hyldeblomstmarmelade.

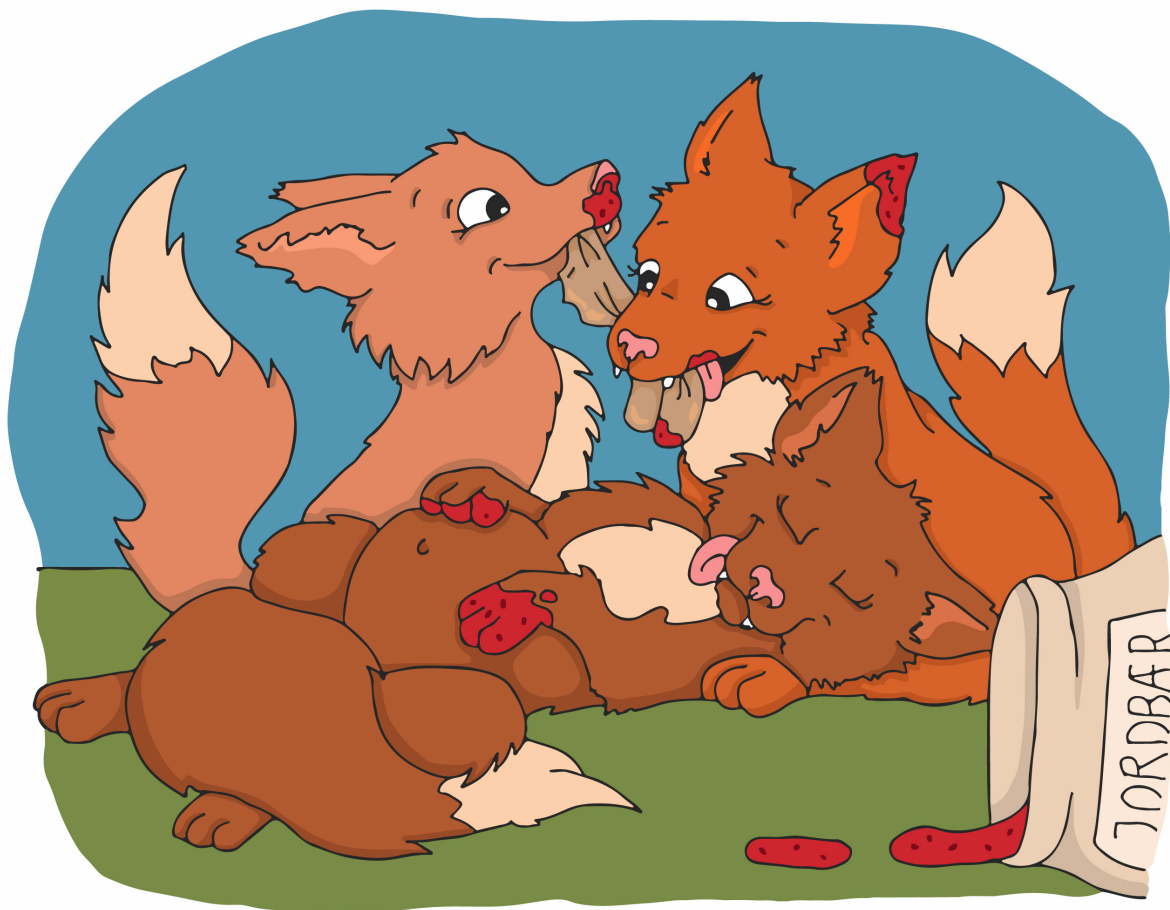
Skibsnisserne og klosternisserne sad om bålet. Sommeraftenen var lun, og himlen var rød af solens sidste stråler. Øens lyde trådte frem – fuglenes skræppen, bølgenes klukken mod stranden, en ko, der brølede. Pludselig spidsede Sigurd øren og spærrede øjnene op.

"Hørte I det?" udbrød han og lignede en, der havde set et spøgelse. "Der var en underlig lyd. Nærmest som en torden langt væk?" Alle nisserne lyttede koncentreret, og ja, der var den, en rumlende lyd. "Det lyder som noget, der knager?" sagde Vilma. "Eller en mave, der rumler? Eller måske en kæmpe prut?" sagde Saga.

"Hallo, er her nogen?" råbte Saxo og rejste sig. Noget bevægede sig bag ruinen. Saxo sprang op på muren, kiggede ned og fik øje på en skikkelse. Det var her lyden kom fra. "Du skal ikke være bange," sagde han. "Jeg gør dig ikke noget".



Abbed Vilhelm besøgte Eskilsø i 1165 og havde pærekerner i lommen, som han såede. De pæretræer, der voksede op af jorden på øen, var de første i Danmark.

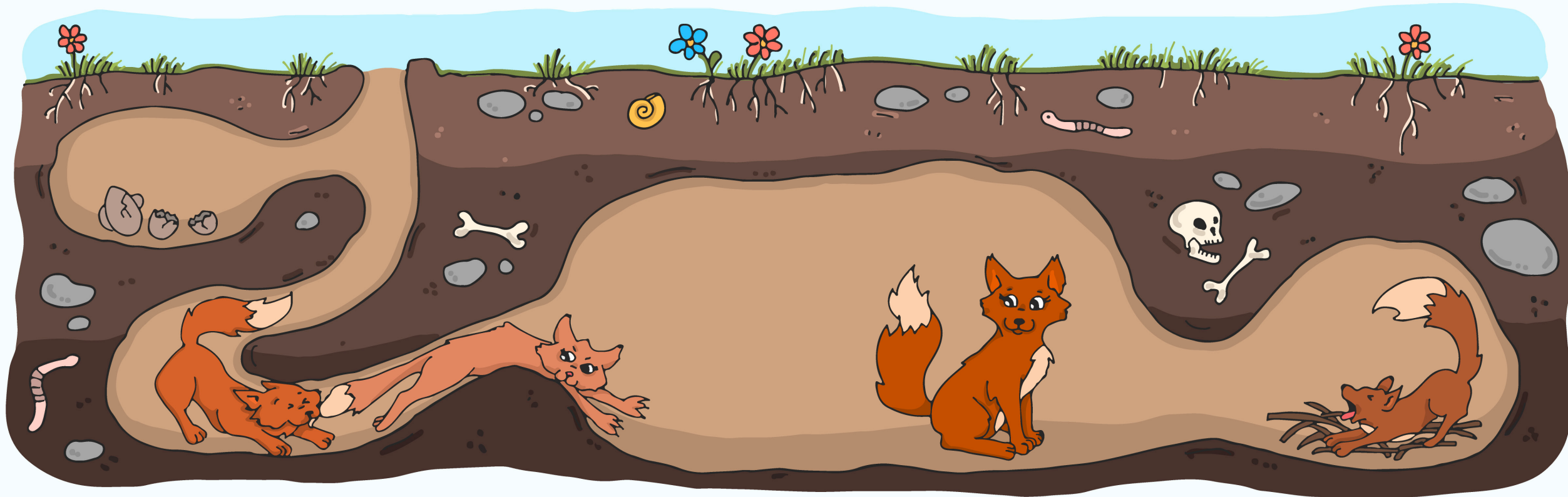


*Ræve har en god lugte- og høresans, men ser dårligt.
En ræv, der lever i naturen, bliver ca. 10 år gammel.*

En rød ræv stirrede overrasket på Saxo.
"Hvem i alverden er du? Du ligner ikke de andre nisser?", sagde ræven.
"Jeg er en skibsnisse, fra Sagafjord," svarede Saxo.
"Er det din mave, der rumler?"
"Ja," svarede ræven. "Det lugter så godt, jeres mad. Jeg er vildt sulten – og dødtræt af fugleæg."
"Aha!" udbrød Saxo. "Det er dig, der er æggetyven!"
"Ja. Undskyld. Jeg hedder Ronja," sagde ræven.

Saxo inviterede Ronja med hen til bålet og de andre nisser, som kiggede nysgerrigt på hende.
"Jeg er ked af, jeg tog fuglenes æg," sagde Ronja.
"Men jeg manglede mad til mig selv og mine hvalpe. De er så sultne. Må jeg godt kalde på dem?"
"Selvfølgelig," sagde Sigurd, lettet over, at det bare var en ræv, der havde været på spil.

Sekundet efter kom tre små rævehvalpe tumlende frem bag en busk – Rosa, Ruth og Rita. Da de havde spist sig mætte og slikket krukken med marmelade ren, faldt de i søvn i en bunke af pels og poter. Ronja Ræv så kærligt på dem. De snorkede højlydt.



"Hvordan er du kommet til Eskilsø?" spurgte Vilfred.

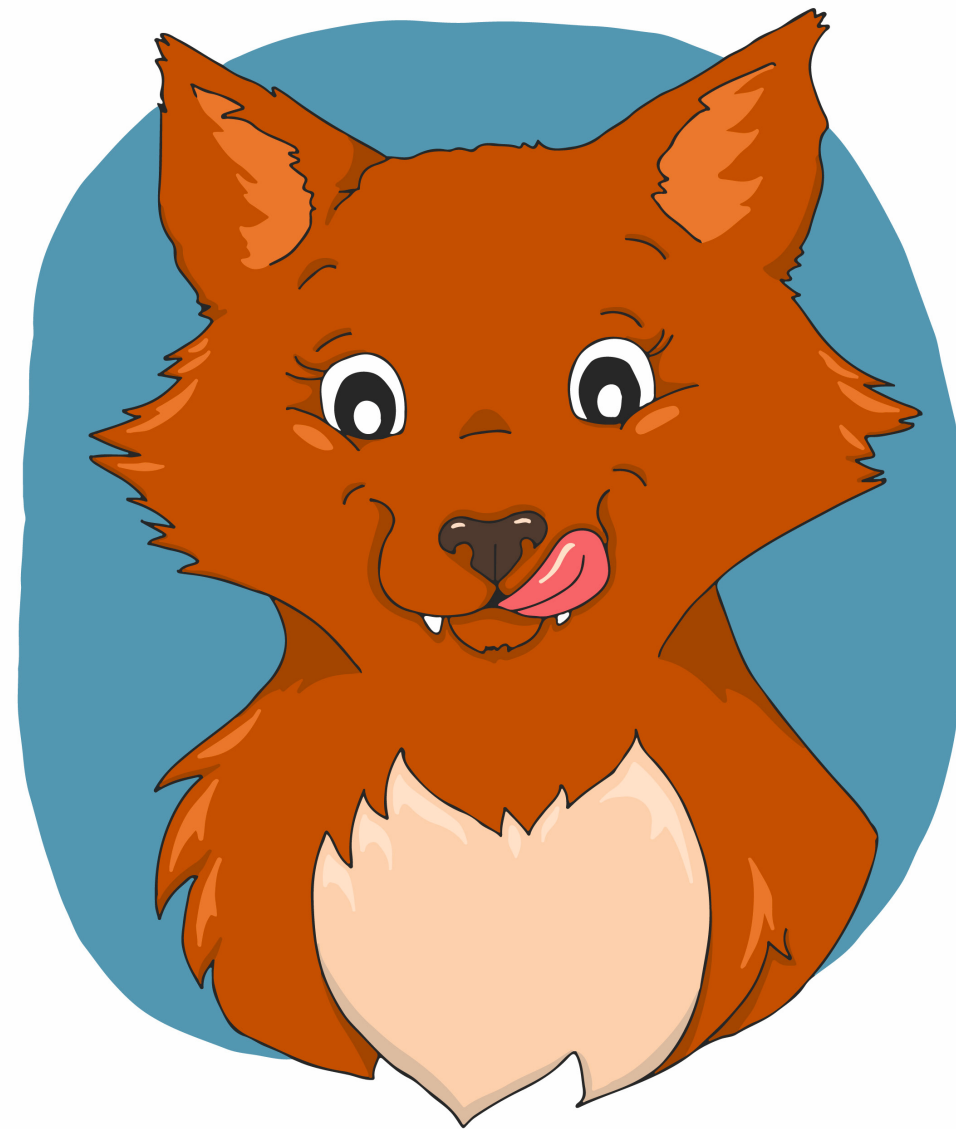
"Du har jo ingen vinger?"

"Jeg boede ovre i den store skov, men menneskene forstyrrede os. Der var aldrig fred, og nogle af dem gik på jagt med deres dumme geværer. Til sidst svømmede jeg herover," fortalte Ronja. "Selv om vand er det værste, jeg ved."

"Vi har ledt overalt på øen, hvorfor kunne vi ikke finde jer?", spurgte Vilhelm. "Sigurd troede, du var et spørgsmål."

"Ræve er mega snedige, vidste I ikke det?" svarede Ronja stolt. "Jeg har gravet en rævegrav med mange tunneler og indgange, men de er svære at finde, for de er gemt bag buske og sten. I rævegraven er ungerne og jeg i sikkerhed, hvis der kommer mennesker – eller nisser – og leder efter os." fortalte Ronja. "Men vi har brug for noget at æde, og fuglene har masser af æg, så jeg tænkte, de godt kunne undvære nogle ..."

Vilma kiggede på Vilfred og Vilhelm, som begge nikkede indforstået. Så kiggede hun på Ronja Ræv. "Kan I mon spise pandekager i stedet for fugleæg?" spurgte Vilma. Ronja nikkede og slikkede sig om munden. "Klart!" sagde hun. Vilma rejste sig. "Fra nu af kan I bare spise sammen med os, men så skal I lade fuglene i fred," sagde hun. "Det er en aftale," sagde Ronja. "En god aftale!"



Ræve er mest aktive om natten og spiser gerne mus, harer, kaniner, rådyr, fugle, fugleæg og insekter. Rævene på Eskilsø spiser tilsyneladende også pandekager!



Da solen stod op næste dag, var ræveungerne for længst vågnet og i gang med lege. Saxo, Saga og Sigurd blev enige om, at det var tid at tage tilbage til Sagafjord, så kaptajnen ikke blev urolig.

"Tak for hjælpen," sagde Vilhelm.

"Selv tak," svarede Saxo. "Vi kommer snart igen. Så kan vi spise endnu flere pandekager!"

"Hold øje med lysglimtene, vi blinker til jer, når vi har lavet mere marmelade," sagde Vilhelm og holdt sin spejlstump op mod solen.

"Må jeg prøve?" spurgte Saxo. Vilhelm rakte spejlstumpen til ham. Den lå godt i hånden, og kanterne var slebet helt glatte.

"Du må gerne få den," sagde Vilhelm. "Jeg har masser!"

Saxo blev meget glad. "Tusind tak, så kan vi blinke til hinanden!" sagde han. "Jeg har også noget til dig." Saxo halede sin slangebøsse op af lommen. "Jeg har selv lavet den."

"Kom nu, Saxo, vi skal hjem," lød Sagas stemme nede fra stranden, hvor Hulda stod og pudsede fjer. Skibsnisserne tog afsked med klosternisserne og Ronja Ræv. Hendes tre hvalpe var i gang med en brydekamp.

Saxo, Saga og Sigurd satte sig til rette på Huldas bløde ryg, og kort efter lettede havørnen. "Farvel!" råbte skibsnisserne i munden på hinanden og vinkede til alle deres nye venner nede på Eskilsø. "Vi ses snart igen!"

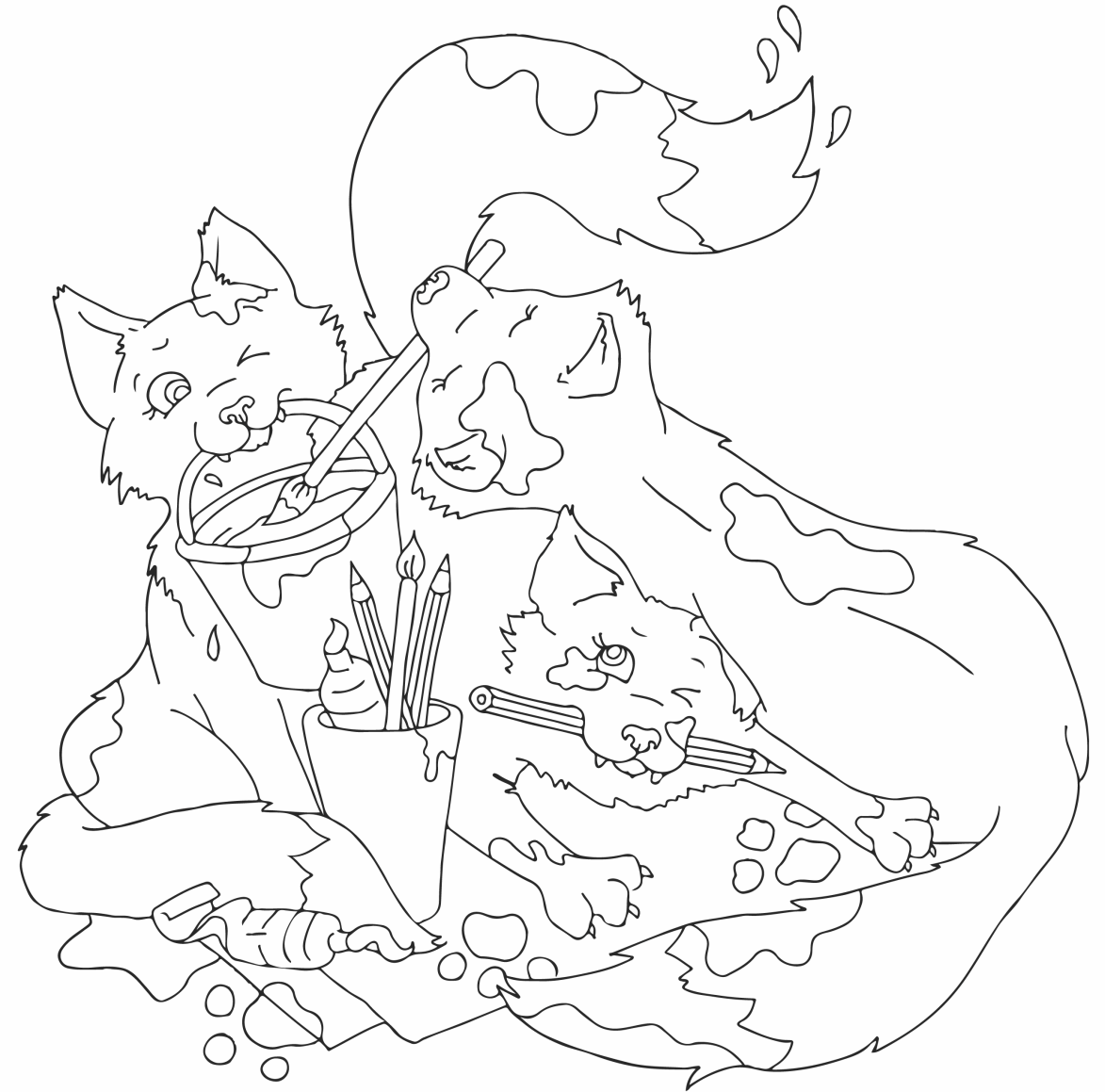


Eskilsø er 1,4 km² og den største ø i Roskilde Fjord. Øen er fredet, men nisser er velkomne året rundt.

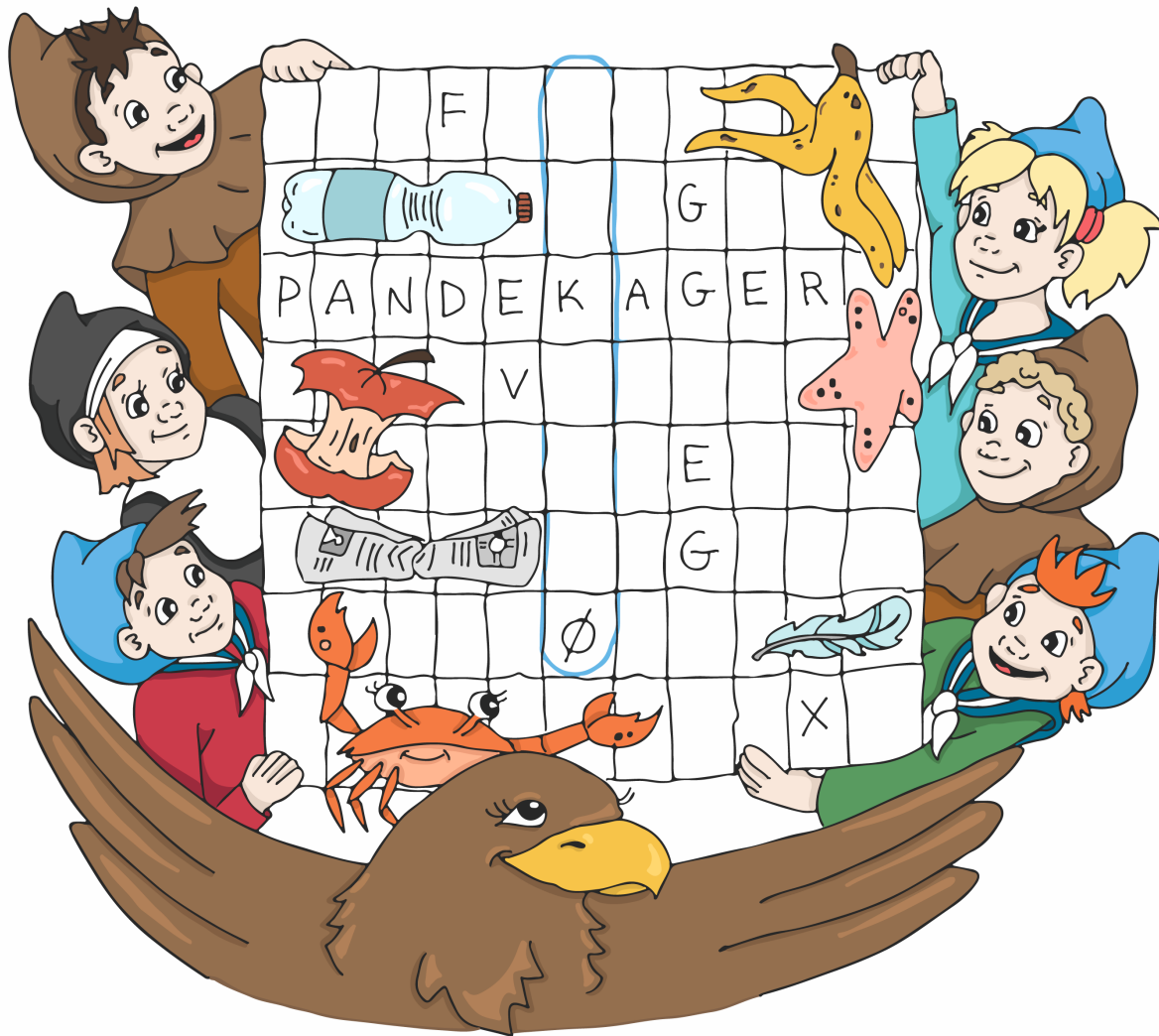
Find 7 fejl.



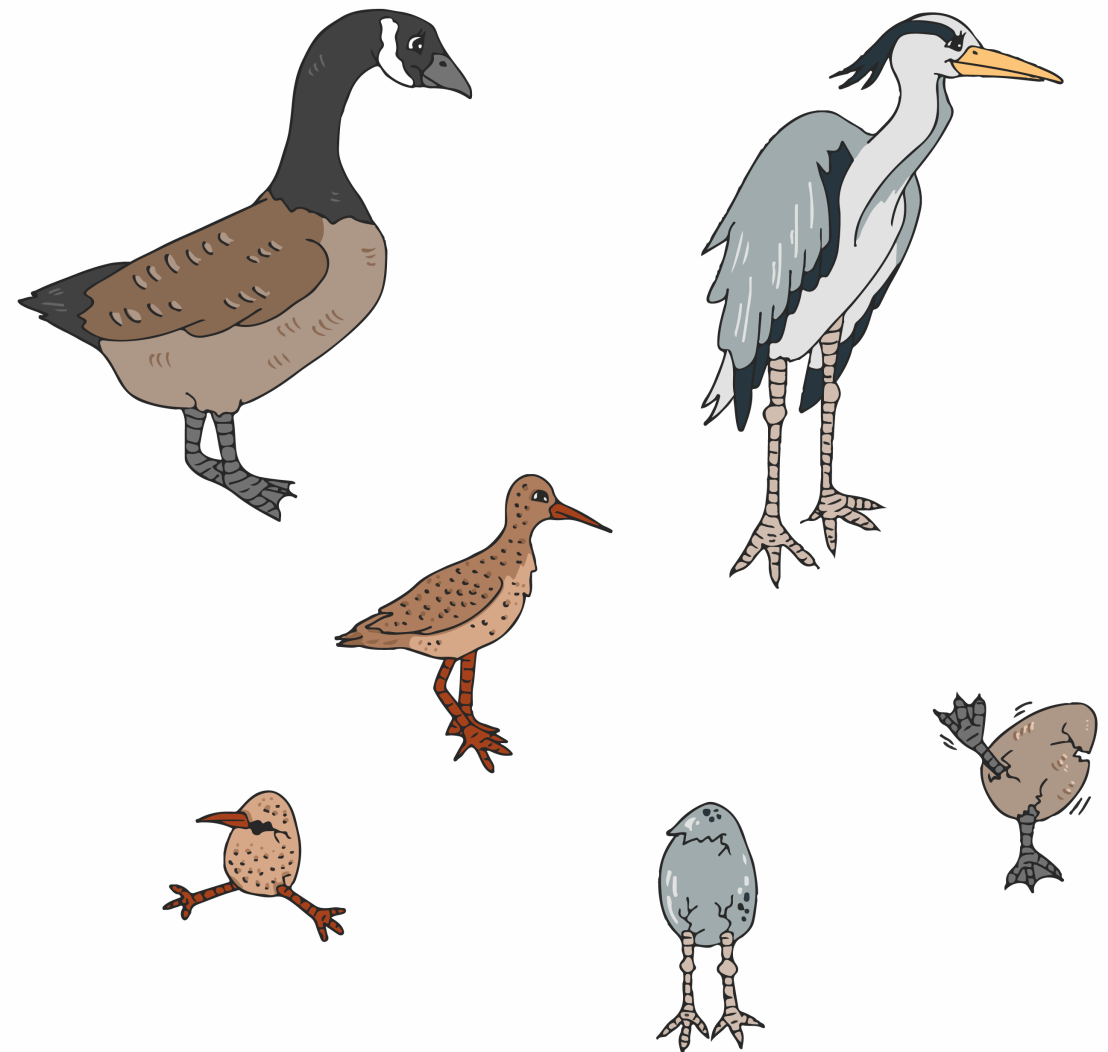
Farvelæg de tre ræveunger.



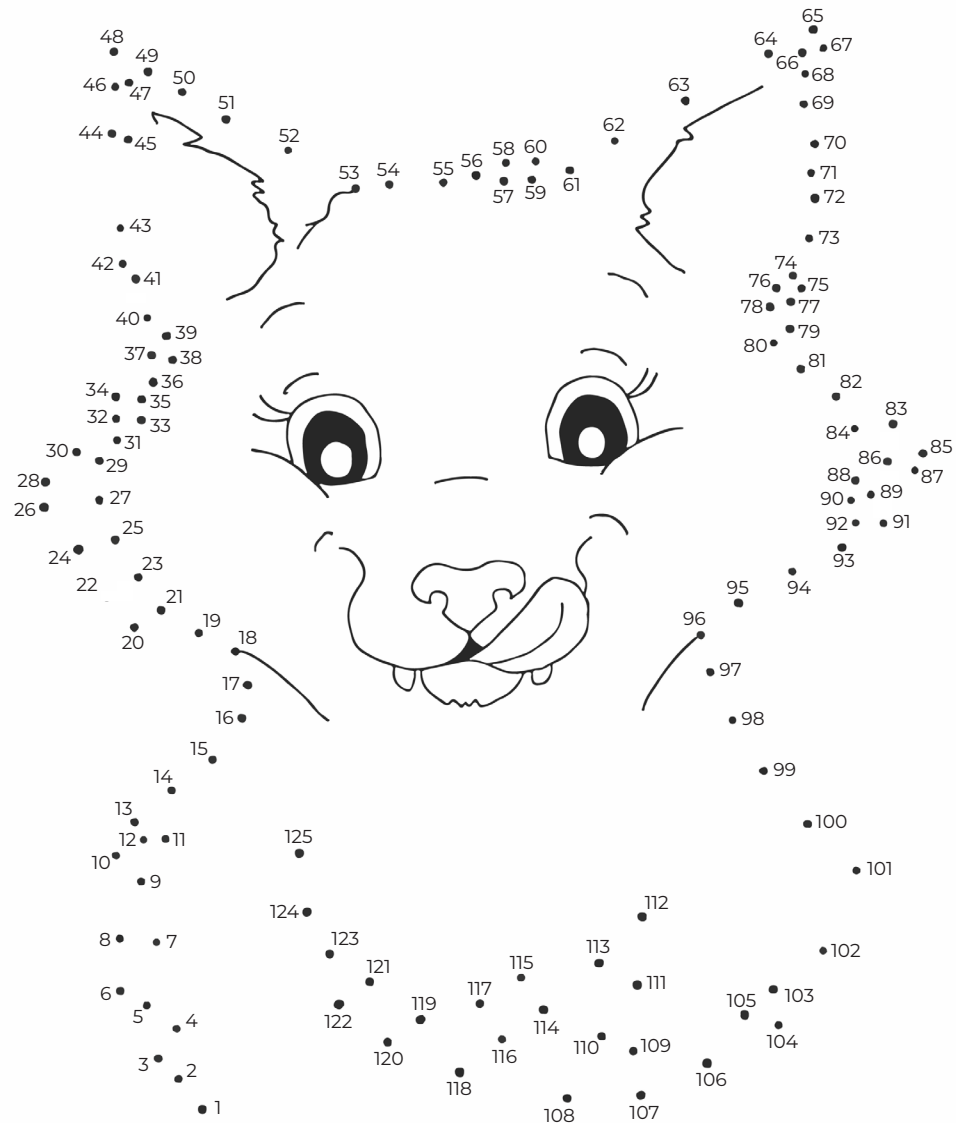
Sæt nissernes navne ind i fiskenettet og find det gemte ord! Nissernes livret og nogle få bogstaver er allerede sat ind.



Hjælp fuglemor med at finde sit æg.
Find det rigtige par og tegn en streg imellem.



Forbind prikkerne ved at følge tallene og se, hvem du finder.



Spil kryds og bolle – klosternisserne mod skibsnisserne.

